

Rahoitusmarkkina- ja tilasto-
osasto

Muistio

1 (4)

26.10.2017

Julkinen

Maksuneuvoston kokous

Aika 26.10.2017 klo 09.00-10.30

Paikka Suomen Pankki

Maksuneuvoston puheenjohtaja Olli Rehn avasi tilaisuuden ja toivotti jäsenet tervetulleiksi maksuneuvoston yhdeksänteen kokoukseen.

Ensimmäisenä teemana käsiteltiin taloushallinnon tehostamishankkeita. Pirjo Ilola Finanssiala ry:stä kertoi hankkeista, joita on meneillään EU-tasolla ja Suomessa. Maksaminen kytkeytyy monin eri tavoin taloushallintoon mm. sähköisten laskujen (e-lasku) ja sähköisten kuittien (e-kuitti) kautta. EU-direktiivi sähköisestä laskutuksesta julkaistiin 17.10., ja kansallinen implementointi on mahdollisesti marraskuun lopulla 2018. Kansallisia formaatteja voi käyttää jatkossakin, kunhan direktiivin vaatimukset täyttyvät. VM käynnistää implementointiryhmän lähiaikoina. Direktiivi pakottaa julkishallinnon vastaanottamaan ja käsittelemään e-laskut, kunhan ne vastaavat direktiivissä määritellyjä vaatimuksia. Suomessa toiveissa on e-laskujen hyväksyntävaatimusten suhteen jopa ylisääntelyä, koska Suomessa ollaan jo valmiiksi pitkällä verkkolaskujen hyväksymisessä julkishallinnossa.

Euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston (ERPB) puitteissa toimii työryhmä, jonka tehtävänä on saada verkkolasku laajalti käyttöön kuluttajille ja myös pienille yrityksille Euroopassa. Yhtenä ideana on maksuehdotus, joka helpottaisi verkkolaskujen vastaanottoa. Työryhmä antaa loppuraporttinsa seuraavassa ERPB:n kokouksessa 29.11.

Osana kotimaista Taltio-hanketta Finanssiala ry on keskittynyt erityisesti e-kuitin edistämiseen. Paperisten kuittien korvaaminen sähköisillä kuiteilla mahdollistaa suuret hyödyt niin yritys- kuin koko yhteiskunnankin tasoilla. Muita kansallisia taloushallinnon digitalisointihankkeita ovat muun muassa tulorekisteri ja Suomi.fi-palvelu. Maksuneuvosto totesi keskustelussa, että taloushallinnon digitalisoituminen hyödyttää laajasti yhteiskuntaa. Uusia toimintamalleja ja saavutettuja tehokkuushyötyjä voitaisiin mahdollisesti markkinoida muuallekin Eurooppaan. Maksuneuvosto tulee jatkamaan taloushallinnon digitalisaatiokehityksen seurantaa.

Toisena teemana Finanssivalvonnan Hanna Heiskanen kertoi digitalisaatiosta finanssipalveluissa ja maksamisessa. Toinen maksupalveludirektiivi PSD2 on implementoitava Suomen lainsäädäntöön 13.1.2018 mennessä, ja työ etenee aikataulussa. Sen sijaan toisen tason tarkentava lainsäädäntö

26.10.2017

Julkinen

(Regulatory Technical Standards, RTS) ei ole vielä valmistunut. RTS:ien julkistamisen jälkeen seuraa vielä 18 kuukauden mittainen implementointiaika. PSD2:n soveltamiseen liittyvät kysymykset puhuttavat toimialalla paljon, minkä vuoksi Finanssivalvonta on perustamassa noin kerran kuukaudessa kokoontuvan seurantaryhmän, johon kutsutaan pankit, maksulaitokset, uudet toimijat sekä viranomaiset. Tarkoituksena on keskustella sääntelyn kehityksestä ja tukea toimijoita uuden sääntelyn tulkinnaissa. Lisäksi Slushin yhteydessä pidetään PSD2-aiheinen oheistapahtuma. Nähtäväksi jää, miten ja kuinka nopeasti PSD2 muuttaa toimijoiden liiketoimintamalleja ja asiakkaille tarjottavia palveluita. Todennäköisesti maksamisen palvelut paketoidaan osaksi suurempaa palvelukokonaisuutta. Samaan aikaan täytyy huolehtia siitä, että asiakas ymmärtää, mihin hänen tietojansa käytetään.

Sähköinen tunnistaminen linkittyy tiiviisti maksamiseen. EU:n eIDAS (Electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market) -asetuksen keskeisiä tavoitteita ovat tarjota sähköisiä tunnistusvälineitä, joilla on mahdollista tunnistautua julkishallinnon palveluissa koko EU:ssa viimeistään 2018 syksyllä sekä antaa palveluntarjoajalle mahdollisuus osoittaa selkeästi, että sen verkkopalveluita varten tarjoama tuote on luotettava. Suomessa kansallinen luottamusverkosto on aloittanut 1.5.2017.

Finanssivalvonnan Innovaatio-HelpDesk on käynnistynyt hyvin, ja sen tarkoituksena on tukea uusia toimijoita. Yhteydenottoja on ollut paljon, ja eniten kysymyksiä on tullut maksamiseen, PSD2:een ja virtuaalivaluuttoihin liittyen. Myös asiakkaantunteminen ja terrorismin rahoituksen estäminen askarruttavat paljon. EU-komissio valmistelelee fintech-toimenpideohjelmää, joka tullaan julkaisemaan alkuvuonna 2018.

Esitystä seuranneessa keskustelussa todettiin, että Finanssivalvonnan uusi PSD2-seurantaryhmä on erittäin tarpeellinen. Keskustelussa nousi myös esiin huoli kolmansien palveluntarjoajien tunnistamiseen liittyvistä kysymyksistä. Lisäksi pohdittiin, missä määrin kuluttajat tulevat ymmärtämään, millaisia suostumuksia he antavat tällaisille uusille palveluntarjoajille ja mihin asiakkaan tietoja saa käyttää. Todettiin myös, että perinteiset finanssialan toimijat rakentavat samanlaisia palveluja kuin startupit, jolloin sääntelyn tulisi olla sama kaikille samanlaista palvelua tarjoaville yrityksille.

Kolmantena teemana Suomen Pankin Kari Kemppainen kertoi talousluku-
taidon edistämistä pohtineesta maksuneuvoston työryhmästä. Maksami-

26.10.2017

Julkinen

seen liittyvä talouslukutaidon tarve nousee entistä vahvemmin esiin maksamisen sulautuessa ostotapahtumaan ja muuttuessa huomaamattomaksi taustatoiminnoksi. Talousosaaminen on tärkeä kansalaistaito, ja tavoitteena on estää ongelmien syntyminen etukäteen. Työryhmä on kerännyt jo olemassa olevaa talouslukutaitomateriaalia.

Maksuneuvosto päätti, että kartoituksesta syntyvä linkkikokoelma julkaistaan maksuneuvoston sivuilla. Kun koordinoivasta viranomaisesta myöhemmin päätetään, pohditaan uudelleen, kenen vastuulla linkkikokoelma ja sen päivitys tulee olla jatkossa. Lisäksi päätettiin toteuttaa e-kirjanen ”Talousosaaminen 2020-luvulla” ja käsitellä sen löydöksiä seuraavassa maksuneuvoston kokouksessa.

Keskustelussa todettiin, että talousosaamisen hahmottamisessa tarvitaan riittävän laaja näkökulma. Työssä täytyy pitää mielessä inhimillinen näkökulma ja käyttäytymistieteet, mutta samalla on kuitenkin säilytettävä käytännöllinen ote tekemiseen. Ensimmäisessä vaiheessa tehtävä e-kirjanen voisi toimia myös raaka-aineena esimerkiksi opettajien käyttöön valmisteltavaan opetusmateriaaliin. Opettajille tehtävään aineistoon tulee panostaa, jotta viesti saadaan kohderyhmälle perille.

Lisäksi keskusteltiin siitä, mikä taho edistäisi talousosaamisen koordinoimista. Todettiin, että Suomesta puuttuu talousosaamisen kansallinen strategia, kuten OECD:kin on todennut. Asiaan palataan, kunhan talousosaamisen edistämistoimia koordinoiva taho on päätetty.

Neljäntenä temana Suomen Pankin Kari Takala kertoi maksuneuvoston viime kokouksen jälkeen perustetun käteistyöryhmän työstä. Käteistyöryhmä on selvittänyt käteisen käyttöä ja saatavuutta. Käteisen käyttö on vuosien aikana vähentynyt, mutta tarkkoja tilastoja siitä ei ole saatavilla.

Erilaisia kyselytutkimuksia on tehty, ja niiden perusteella käteinen on edelleen tarpeellinen maksutapa ja kätevä mm. pieniin maksuihin. Tilanne voi osin muuttua lähimaksamisen ja muun teknisen kehityksen edistyessä. Nähtäväksi jää, miten muutokset automaattiverkostossa vaikuttavat käteisen suosioon. Työryhmän työtä päätettiin jatkaa.

Muissa asioissa keskusteltiin maksuneuvoston vuoden 2018 työohjelmasta. Todettiin, että talouslukutaito- ja käteistyöryhmät voivat jatkaa työtään. Lisäksi päätettiin toteuttaa e-kirjanen ”Talousosaaminen 2020-luvulla” ja käsitellä sen löydöksiä seuraavassa maksuneuvoston kokouksessa. Mahdollisesti e-kirjaseen löydöksiä voidaan myös esitellä kevään 2018 Maksufoorumissa.

Rahoitusmarkkina- ja tilasto-
osasto

Muistio

4 (4)

26.10.2017

Julkinen

Maksuneuvosto pyrkii tukemaan myös euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston työtä ja vastaa jäsenorganisaatioidensa kautta mahdollisiin tulossa oleviin Eurooppa-tason kyselyihin. Lisäksi maksuneuvosto seuraa maksamisen reaaliaikaistumista, taloushallinnon digitalisoitumista ja PSD2:n vaikutuksia maksamiseen. Myös finassialan digitalisaatiokehityksen (ml. virtuaalivaluutat) seuranta jatketaan ja niitä käsitellään tulevaisuudessa maksuneuvoston kokouksissa. Maksuneuvoston jäseniä pyydettiin lähettämään kommentteja ensi vuoden työohjelmaan seuraavan kahden viikon kuluessa.

Lopuksi puheenjohtaja kiitti alustajia ja osallistujia aktiivisesta keskustelusta ja totesi, että maksuneuvoston seuraava kokous järjestetään maaliskuussa 2018.